

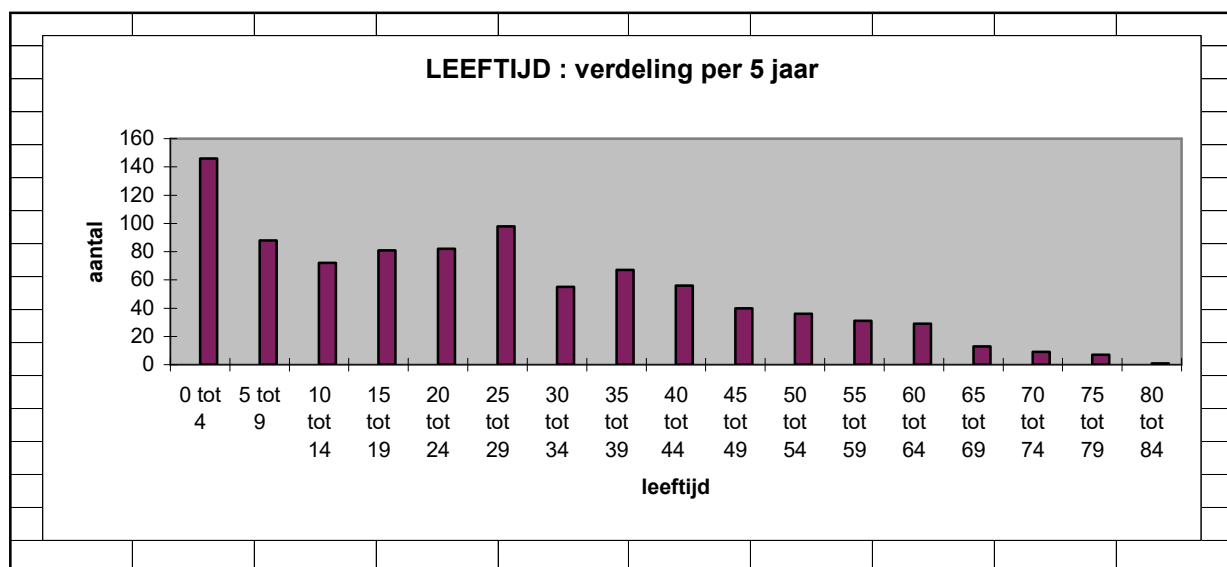
14. De volkstelling van 1814

In de loop van 1814 werd in alle gemeenten van onze streek een gedetailleerde volkstelling gehouden. Zoals altijd geeft ook deze volkstelling ons een beeld van hoe de bevolking van onze gemeente in die tijd was samengesteld.

Voor Pervijze werd deze volkstelling afgesloten op 25 februari 1815 en kwam men tot de slotsom dat onze gemeente 915 inwoners telde waarvan er 656 ouder waren dan 12 jaar.

Over de inhoud van deze volkstelling is natuurlijk veel meer te zeggen dan dat.

Omdat een volkstelling in de eerste plaats tot doel heeft de bevolking te tellen geef ik hierna een overzicht weer van de onderverdeling van de bevolking volgens hun leeftijd, dit per 5 jaar :

Dergelijke grafiek geeft onmiddellijk een klaar en duidelijk beeld van de samenstelling van de bevolking van Pervijze volgens leeftijd in 1814. De perfecte onderverdeling zou moeten een lijn vormen van hoog naar laag volgens leeftijd van jong naar oud. Over het algemeen is dit hier het geval.

Toch stel ik enkele knikken vast in de grafiek. Zo zie je duidelijk een lager geboortecijfer in de leeftijdscategoriën van 5 tot 24 jaar. Dit komt overeen met de geboortes van ongeveer 1790 tot 1810. Die periode komt dan weer overeen met een gekende tijdspanne in de geschiedenis : de Franse Revolutie en zijn uitwassen naar onze gewesten : een periode van politieke instabiliteit, van oorlogen, van bezettingen, van armoede en hongersnood. Dit alles heeft een grotere kindersterfte tot gevolg waarvan het resultaat zeer duidelijk terug te vinden is in deze grafiek.

Als we bovenstaande grafiek nog verder bekijken zien we ook een lager geboortecijfer voor de 30 tot 34 jarigen, dus degenen die geboren werden tussen 1780 en 1784.

Om de oorzaak hiervan te ontdekken dienen we het geboortecijfer voor die jaren nader te bekijken. Zo stel ik vast dat er in de periode 1780 tot 1784 te Pervijze en Sint Catharina Capelle 139 kinderen werden geboren waarvan er maar liefst 61 (ofwel ongeveer 44 %) reeds overleden waren voor het einde van 1788.

Ter vergelijking nemen we dezelfde cijfers voor de periode 1785 tot 1789. In die periode worden er 185 kinderen geboren waarvan er tegen het einde van 1792 88 overleden zijn, dus ongeveer éénzelfde percentage.

We kunnen besluiten dat er voor de periode 1780 tot 1784 een merkwaardige daling is in het geboortecijfer tegenover geen opvallend grotere kindersterfte. Deels hieraan is de tweede knik in de bevolkingsgrafiek te wijten.

Een tweede te analyseren luik in de volkstelling is de herkomst van de toenmalige Pervijzaars, met andere woorden : vanwaar zijn ze afkomstig ? Zijn ze over het algemeen geboren Pervijzenaars of hoe groot is de inwijking in die tijd ?

Ik stel vast dat van de 915 inwoners er 398 ofwel ongeveer 43,5 % niet afkomstig is van de gemeente zelf. Latere volkstellingen geven voor dit zelfde gegeven een nog groter cijfer wat helemaal niet merkwaardig is gezien de steeds groter wordende mobiliteit van de mensen.

Over het algemeen komen de buiten de gemeente geboren inwoners in 1814 niet van ver : zo zijn er 35 geboren te Stuivekenskerke, 18 te Keiem, 17 te Ramskapelle, 16 te Alveringem, 13 te Kaaskerke en te Oostkerke, 12 te Steenkerke, Woumen, Merkem en te 's Heerwillemskapelle, 11 te Lampernisse enz...

Als ik zeg dat ze over het algemeen van omliggende gemeenten komen, sluit dat natuurlijk niet uit dat er ook zijn die van heel wat verder naar Pervijze zijn komen wonen.

Zo hebben we Godfried Driesse die komt van Hunsel gelegen in Nederlands Limburg. Hij arriveerde hier op het einde van de vorige eeuw en werd schaapherder van het 'Blauwhuis'.

Jean Baptiste Lescornez, brouwershulp van beroep, zou afkomstig zijn van Frolinguen. Dit zou Frelinghien in Noord Frankrijk kunnen zijn.

Dan is er nog Mathias Heesen die net als Godfried Driesse, herder is. Hij is geboren te La Rochelle in Frankrijk en is te Pervijze gehuwd met Anna Theresia Delaleeuwe.

Tenslotte vinden we nog een schaapherder die afkomstig is uit Nederland, meer bepaald uit Gelden, te weten Nicolaas Maertens die gehuwd is met Coleta Bouche, een rasechte Pervijzenaar.

Nog verschillende zijn afkomstig uit het Franse zoals bijvoorbeeld nog Petrus Franciscus Alfmaerte die dienstknecht is bij landbouwer Louis Vandebussche. Hij werd geboren te Bollezeele.

Een derde gegeven uit deze volkstelling dat we nader bekijken zijn de beroepen van de inwoners van onze gemeente. In totaal worden er 42 verschillende beroepen genoteerd, waarvan 30 mannelijke beroepen en 12 vrouwelijke beroepen.

Zo zijn de werkmannen (114) en de werkvrouwen (87) zeer sterk vertegenwoordigd.

Veel mensen hebben te maken met de landbouw want 45 inwoners worden aangeduid als landbouwer of landbouwster en daarnaast zijn er nog 59 knechten en 52 meiden.

Met de categoriën van werklieden en tewerkgestelden in de landbouw hebben we het overgrote deel van de werkende bevolking gehad. De rest van de vermelde zijn een bont allegaartje van alle mogelijke activiteiten zoals de herbergiers (slechts 2 maar de meeste herbergiers hadden nog nevenactiviteiten), bierverkopers, winkeliers (mannelijk en vrouwelijk), brouwers (3 personen), bakkers (eveneens 3), strodekkers, wagenmakers, timmerlieden (4), metsers en dan nog hulpjes of leerlingen bij de schoenmaker, de bakker, de kuiper (= tonnenmaker), de brouwers en de kleermaker.

Ons dorp beschikt in die tijd ook over 2 vroedvrouwen, er is een notaris, een koster, een veldwachter, een molenaar. Het enige dat we lijken te moeten missen op het ogenblik van de volkstelling is een dokter.

Na een leven van hard werken zijn er nog een zeer kleine minderheid die het geluk hebben van te kunnen rentenieren : 1 man en 3 vrouwen die zoals we kunnen vermoeden van behoorlijke komaf zijn want in die tijd bestond pensioering of bruggpensioen niet. Als voorbeeld stippen we Engelbertus Degrave aan, landbouwer afkomstig van Noordschote die in 1814 samenwoont met zijn dochter Marie die op 40-jarige leeftijd ook reeds aangeduid staat als rentenierster.